

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОЇ АДВОКАТУРИ

Код ЄДРПОУ 35145707

79020, м. Львів, пр. Чорновола, 63, офіс 706, cga@lawngo.net тел. 032 244 4659

Вих. №02/01/16 від 18.01.2016 р.

Львівська обласна державна адміністрація

Департамент охорони здоров'я
м. Львів, 79005, вул. Конопницької, 3

Копія: Департамент інформаційної діяльності
та комунікацій з громадськістю
79008, Львів, вул. Винниченка, 18

**Пропозиції інституту громадянського суспільства
(на підставі Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів
виконавчої влади, що затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 05.11.2008
р. №976)**

Громадська організація «Центр громадської адвокатури» звернулась до Львівської обласної державної адміністрації щодо проведення громадської експертизи діяльності органу виконавчої влади у сфері охорони здоров'я.

Відповідний Наказ про сприяння проведенню громадської експертизи діяльності Львівської обласної державної адміністрації щодо залучення громадськості до бюджетного процесу у сфері охорони здоров'я видано Департаментом охорони здоров'я ЛОДА 22.10.2015 р. №805.

Відповідно до Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, що затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 р. №976 інститут громадянського суспільства у тримісячний строк подає експертні пропозиції.

Інформація про громадську експертизу

Ініціатор - Громадська організація «Центр громадської адвокатури», (відомості про легалізацію: свідоцтво про державну реєстрацію об'єднання громадян № 782 від 18.05.2007 року, видане Управлінням державної реєстрації Львівської міської ради, код ЄДРПОУ 35145707).

Мета проведення громадської експертизи – на основі громадського аналізу проведення оцінки діяльності Львівської обласної державної адміністрації щодо залучення громадськості до бюджетного процесу у сфері охорони здоров'я.

Предмет громадської експертизи – діяльність Львівської обласної державної адміністрації та її структурних підрозділів щодо забезпечення умов для доступу до інформації, яка стосується громадського інтересу та є необхідною для участі інститутів громадянського суспільства в бюджетній політиці у сфері охорони здоров'я Львівської області, механізми та способи залучення, які застосовуються та їх ефективність.

Актуальність проблеми

Політику залучення громадськості до формування та реалізації місцевої політики реалізовує в тій чи іншій мірі кожен орган публічної влади. Законодавством та на рівні органів влади через прийняття локальних актів передбачаються різні механізми такого залучення.

У Львівській обласній державній адміністрації здебільшого заходи залучення громадськості до обговорення та участі в реалізації громадськості здійснюються відповідальним структурним

підрозділом з питань комунікації з громадськістю ЛОДА. Водночас ініціаторами та розробниками певних бюджетних програм та рішень, виконавцями виступають інші профільні структурні підрозділи. Вочевидь, що інститути громадянського суспільства мали б більший інтерес та мотивацію брати участь в обговоренні та поданні пропозицій тому, хто розробляє проекти рішень та їх реалізовує, таким чином, і ефективність рішень та фінансування тих чи інших програм чи заходів стає вищою.

Ефективним способом підвищення якості певних реформ, розробки програм є залучення громадськості, окрім того, це на сьогодні визнається як необхідна умова належного управління бюджетними ресурсами.

Пропозиції інституту громадянського суспільства

Відповідно до ч.5-2 Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади експерти пропозиції повинні містити чіткі рекомендації та заходи з їх впровадження, обґрунтовану оцінку діяльності органу влади та підвищення ефективності діяльності органу виконавчої влади.

1) Застосовування системного залучення громадської участі до формування та реалізації політики, у тому числі у питаннях бюджету.

Департаментом охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації здійснюються заходи із інформування громадськості через веб-сайт ОДА, власний веб-ресурс health-loda.gov.ua.

Проводяться певні заходи, які стосуються окремих напрямків, на ці заходи запрошуються журналісти. Також Львівською обласною радою останнім часом організовуються обов'язкові для участі структурних підрозділів ОДА звітування щодо обласних програм. Водночас системним навряд чи можна вважати такий підхід.

В основному «комунікація» із представниками інститутів громадянського суспільства, в тому числі громадських об'єднань, які ідентифікують себе як об'єднання пацієнтів, здійснюється, коли останні проводять протести під стінами обласної державної адміністрації.

Так, до прикладу, ситуація із хворими, яким потрібен гемодіаліз - 16.06.2015р.¹, 24.12.2015 р.² Благодійний фонд «Асоціація життя» ставив питання під час протесту щодо якості медичного обладнання у відділенні для гемодіалізу у Новояворівську, а також про питання закупівлі медикаментів з огляду АМК рішення щодо торгів.³

Насправді системна комунікація може зняти соціальну напругу та вирішити чимало питань, з яких виникають конфлікти чи невдоволення. Водночас варто відзначити, що і представники інститутів громадянського суспільства на сьогодні саму у галузі охорони здоров'я бачать як більш ефективний інструмент впливу на формування та прийняття рішень саме протести чи критику у медіа.

Тому тут потрібно працювати і з ними щодо інформування та використовувати такі форми як громадські обговорення, консультації з громадськістю, електронні консультації щодо проектів рішень, особливо бюджетних програм, залучення представників пацієнтських організацій до спостереження за відкриттям тендерних пропозицій.

---

¹ Хворі, які потребують гемодіалізу, перекрили дорогу біля Львівської ОДА http://zik.ua/news/2015/06/16/hvori_yaki_potrebuyut_gemodializu_perekryly_dorogu_bilya_lvivskoi_oda_599168

² У Львові хворі, яким потрібен гемодіаліз, провели акцію протесту. Сьогодні у Львові понад 200 хворих, які потребують гемодіалізу, вийшли до Львівської облдержадміністрації з акцією протесту. http://vgolos.com.ua/photo/u_lvovi_hvori_na_gemodializ_provely_aktiyu_protestu_foto_167280.html?print

³ “З нами ніхто не радився. Жодних тендерів не проводили. Потайки завезли обладнання компанії, яка, за результатами перевірки та обшуку, проведеного СБУ у Київській області, винна у підробці медичної продукції, смерті як мінімум десяти пацієнтів у Дніпропетровській міській лікарні №4 та нанесенні державі багатомільйонних збитків”, — повідомила журналістам президент Благодійного фонду “Асоціація життя” Ірина Куцьо. Жінка понад 10 років підключена до апарату “штучна нирка”. Джерело: Високий замок online — <http://wz.lviv.ua/life/131824-hemodializ-dlia-khvorykh-chy-dlia-chynovnykiv>

2) Застосування такого інструменту громадського залучення як «консультації з громадськістю» у практиці діяльності Департаменту охорони здоров'я.

В органу публічної влади є широкий вибір для залучення громадськості до формування та реалізації місцевої політики (консультативно-дорадчі органи при органі влади, створення різних робочих груп, опікунські ради, інші дорадчі органи, залучення до обговорень тощо).

Одним із таких інструментів є також консультації з громадськістю, що не застосовуються у діяльності структурного підрозділу.

Постановою Кабінету Міністрів «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 3 листопада 2010 р. №996 затверджено Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики. Порядок визначає основні вимоги до організації і проведення органами виконавчої влади консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики.

Консультації з громадськістю проводяться з метою залучення громадян до участі в управлінні державними справами, надання можливості для їх вільного доступу до інформації про діяльність органів виконавчої влади, а також забезпечення гласності, відкритості та прозорості діяльності зазначених органів.

Проведення консультацій з громадськістю має сприяти налагодженню системного діалогу органів виконавчої влади з громадськістю, підвищенню якості підготовки рішень з важливих питань державного і суспільного життя з урахуванням громадської думки, створенню умов для участі громадян у розробленні проектів таких рішень.

Консультації з громадськістю проводяться з питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів.

Результати проведення консультацій з громадськістю враховуються органом виконавчої влади під час прийняття остаточного рішення або в подальшій його роботі.

Консультації з громадськістю організовує і проводить орган виконавчої влади, який є головним розробником проекту нормативно-правового акта або готує пропозиції щодо реалізації державної політики у відповідній сфері державного і суспільного життя.

За даними про стан проведення консультацій у Львівській обласній державній адміністрації (відповідь Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій ЛОДА №1114/1-24) у 2014 році проведено 48 заходів із консультацій із громадськістю різними структурними підрозділами адміністрації, за даними 2015 року (окрім даних першого кварталу року) 76 консультацій. З таких, які стосувались проектів рішень та питань бюджету, обласних програм – 40 консультацій у 2014 році, та 6 у 2015 році за даними, які наявні (окрім першого кварталу 2015 р.)

Проте за цими даними, **консультації із громадськістю** як такі, які можна вважати саме «консультаціями із громадськістю» **Департамент охорони здоров'я Львівської обласної державної адміністрації не проводив у попередні роки.**

Порядком визначено особливості організації, публічного оприлюднення оголошень про консультації та їх результатів. Структурним підрозділом проводяться певні публічні заходи за участю громадськості, проте розглядати як «консультації із громадськістю» у розумінні вищевказаного Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, що затверджений Постановою КМУ від 3 листопада 2010 р. №996, їх не можна.

Варто вказати, що Порядком визначено, що консультації із громадськістю є обов'язковими щодо ряду питань, які стосуються інтересів громадян. Одним із таких важливих питань є питання бюджету, програм, звітування.

Наприклад, протягом року здійснюється ініціювання та розробка, оцінка, звітування щодо обласних бюджетних програм у сфері охорони здоров'я, проте консультації електронні також не проводилися щодо проектів цих програм, результатів реалізації.

3) Підвищення інформативності веб-сайту Департаменту охорони здоров'я, подання інформації, яка є цікавою для пацієнтів, НУО, медиків. Створення окремої рубрики

на сайті Департаменту охорони здоров'я, яка стосується консультації із громадськістю та інших можливостей, включення бюджетної інформації у контент веб-сайту.

Вимоги щодо оприлюднення інформації про бюджетні питання ставляться рядом законодавчих актів. Так відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» є ряд законодавчих вимог, у тому числі оприлюднення інформації про бюджет. ЛОДА здійснює загальне оприлюднення інформації про бюджет, також ЛОР за сприяння Центру створила та запустила певну візуалізацію даних. Позитивним є те, що Департамент охорони здоров'я користується кращими практиками і створив у мережі facebook власну сторінку.

Водночас кожен, хто заходить на веб-сайт Департаменту, як і на будь-який веб-ресурс структурних підрозділів органів влади, перш за все шукає інформацію, яка є цікавою для нього і більш «наближеною» до нього. Тобто, створення окремої рубрики «Бюджет» - це з одного боку є і таким, що відповідає законодавству, та формально виконанням обов'язку щодо інформації. Проте навряд чи цікавими для пацієнта чи пересічного жителя області будуть цікавими загальні цифри із інформацією про обсяги, бюджетні класифікації тощо, що подані у незрозумілій формі в документах, які створюються органами влади в процесі їх роботи із бюджетними коштами.

Більша відкритість та оприлюднення інформації, яка є цікавою для громадськості, пацієнтів, представників медичної спільноти, що стосується саме діяльності органу влади у сфері охорони здоров'я та пов'язана із бюджетними питаннями, обсягами та предметами фінансування сприяє збільшенню активності та залученню громадян. Окрім того, складається враження, що чимала кількість невдоволених представників громадськості має незначну інформацію навіть про компетенцію органу влади, питання, які приймаються і відбуваються у сфері його діяльності, а та незначна інформація, якою вони володіють, не дозволяє робити об'єктивні висновки про ситуацію.

Наприклад, цікавими були б **оприлюднення більш деталізованої інформації, про кошториси (бюджети) обласних клінічних лікарень, видатки, які здійснюються на їх утримання, медичні обладнання, які наявні чи придбаваються за бюджетні кошти, медикаменти.** Сьогодні гостро стоїть питання про ефективне використання ресурсів, оптимізацію стаціонарів, перехід від фінансування «ліжко-місце», водночас це має робитись також обгрунтовано та відкрито.

Іншою цікавою практикою, яка уже використовується в Україні, є **оприлюднення інформації про медикаменти, закупівля яких здійснюється за кошти бюджету**, а також їх наявність у відповідних закладах охорони здоров'я.

При цьому надається інформація про наявні медичні препарати у конкретному закладі, вона щотижня оновлюється. Для впровадження цього інформування можна використати приклад та досвід Одеси.

Посилання на веб-сайт Управління охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації <http://mednet.odessa.gov.ua/nformacya-wodo-zalishkv-lkv-zakuplenih-za-koshti-mscevih-byudzhety/>

Впровадження було здійснено через планування та реалізацію організаційних заходів щодо такого оприлюднення наказом Управління та визначено, яким чином здійснюється комунікація та подання. Координацію здійснює Одеський обласний інформаційно – аналітичний центр медичної статистики.

Також цю ідею щодо оприлюднення інформації про ліки використала Київська міська державна адміністрація http://health.kiev.ua/poisk_ostatkov_lekarstv/, Чернівецька міська рада <http://chernivtsy.eu/portal/informatsiya-shhodo-zalyshkiv-likiv-zakuplenyh-za-koshty-mistsevyyh-byudzhetiv> .

Також не менш цікавим є **інформація про стан та наявність відповідного медичного обладнання та оснащення у відповідних закладах охорони здоров'я**, що також є частиною адміністрування ресурсів. У бюджетних програмах закладаються кошти на закупівлі, водночас

інформація про сьогоденний стан та оснащення, наявність на балансу певного обладнання, ситуація в кожному закладі не відкрита поки що публічно та є цікавою для громадськості.

На веб-сайті є інформація про план закупівель, хоча як свідчить практика, він не є певною інформаційною картою для представників інститутів громадянського суспільства для того, щоб могли скористатись правами, які передбачені у Законі «Про здійснення державних закупівель» щодо того, щоб бути присутнім під час відкриття тендерних пропозицій. Для цього потрібно на сайті Держзакупівель проводити постійний моніторинг. **Інформацію про конкретні дату, місце та принаймні посилання на сайт Держзакупівель щодо певної закупівлі (номер публікації тощо)** можна також публікувати на веб-сайті структурного підрозділу.

На веб-сайті Департаменту є рубрика «теми для обговорення», здебільшого там оприлюднюється інформація про проекти нормативно-правових актів міністерства чи парламенту. Вони не мають коментування, вочевидь, вони не знаходять інтересу у тих, хто ознайомлюється із цією інформацією, адже не стосуються діяльності структурного підрозділу, чи наприклад, фінансів, конкретних питань, які турбують пацієнтів.

Також як згадувалось вище, при застосуванні консультацій із громадськістю Порядком проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики визначено перелік вимог до оприлюднення інформації, яка стосується консультацій (оголошень, матеріалів, результатів тощо). Тому вона також має бути розміщена на веб-сайті Департаменту. З метою широкого інформування варто застосовувати інформування у соціальних мережах. Варто вказати, що відповідно до Порядку **інформація, пов'язана з організацією та проведенням консультацій з громадськістю, оприлюднюються** у спеціально створеній рубриці «консультації з громадськістю». Також на сайті ЛОДА є спеціально створена рубрика для оприлюднення цієї інформації.

4) Проведення консультацій із громадськістю щодо обласних бюджетних програм.

У 2015 році чинними були шість бюджетних програм. На наступні роки будуть прийматись нові програми.

З одного боку, будь-які проекти рішень органу публічної влади підлягають оприлюдненню на веб-сайті органу влади за 20 днів до їх прийняття відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації» (а саме у даному випадку – це веб-сайт Львівської обласної ради). Тому в громадськості є можливість із ними ознайомитись та подати пропозиції. Такі пропозиції будуть подаватись у формі звернення, яке, відповідно, розглядається у порядку, передбаченому Законом України «Про звернення громадян», тобто не більше одного місяця від дня їх надходження (ст.20). Таким чином, навряд чи залучення громадськості у такому випадку просто буде ефективним.

Водночас Постановою Кабінету Міністрів «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 3 листопада 2010 р. №996 передбачено, що орган виконавчої влади, який є головним розробником проекту акту або готує пропозиції щодо реалізації державної політики у відповідній сфері державного і суспільного життя, проводить консультації із громадськістю. Також в обов'язковому порядку, як це передбачено в п.12 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, проводяться консультації із громадськістю у формі публічного громадського обговорення та/або електронних консультацій щодо проектів нормативно-правових актів, які визначають стратегічні цілі, пріоритети і завдання у відповідній сфері державного управління (у тому числі проекти державних і регіональних програм економічного, соціального і культурного розвитку, рішення стосовно їх виконання); а також стосуються витрачання бюджетних коштів (звіти головних розпорядників бюджетних коштів за минулий рік).

Окрім того, варто зазначити, що через електронні консультації можна формально виконати обов'язок, визначений законодавством щодо консультацій із громадськістю, оприлюднивши проект рішення, в тому числі проект бюджетної програми на веб-сайті Департаменту чи веб-сайті

ОДА. Водночас для посилення інформування та наявності різних зацікавлених учасників варто використовувати консультації у формах громадських обговорень. Також для посилення інформування варто робити розсилки на електронні скриньки організацій, медичних спільнот щодо питань, які є на обговоренні через електронні консультації, у соціальних мережах (facebook, до прикладу), які на сьогодні стають хорошими майданчиками комунікації.

На сайті Львівської обласної ради створено окрему підсторінку із обласними програмами, де розміщуються уже прийняті рішення, а також звіти, що було зроблено завдяки Рішенню Львівської обласної ради №411 від 16 березня 2012 року. Водночас відповідно до рішення оприлюднюється інформація про програми, що уже прийняті обласною радою.

Поданню до обласної ради передують процедура підготовки обласних (бюджетних програм), яка у ЛОДА здійснюється відповідно до Порядку розроблення обласних (бюджетних) цільових програм, моніторингу та звітності щодо їх виконання, що затверджений Розпорядженням голови ЛОДА від 15 жовтня 2012 р. №700/0/5-12.

На етапі саме підготовки проекту, коли здійснюється планування програмної діяльності, мети, завдань, результативних показників та інших обов'язкових компонентів програми, доцільним є проведення консультацій із громадськістю (**мінімально – у формі електронних консультацій**) для того, щоб залучення було ефективним та провести громадське інформування та обговорення. **Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики визначає, які заходи організаційні потрібно здійснити.**

5) Розробка та прийняття рішень у сфері бюджетних питань, у тому числі обласних програм, на основі вивчення проблем галузі, системного планування та дотримання визначених стратегічних напрямків.

У розробці та прийнятті обласних програм, у тому числі у сфері охорони здоров'я, дуже помітним є певний неузгоджений підхід у плануванні та прийнятті.

Так, приймаються і мали б діяти певні стратегічні документи, що визначають підходи у реформуванні та фінансуванні відповідної галузі чи комплексно для органу влади. Дуже часто пріоритети, які закладаються, змінюються посеред року, при цьому залишаються нереалізованими ті, які планувались. Посеред року приймаються обласні бюджетні програми, що напевно чи свідчить про системність підходів.

Так, відповідно до Програми соціально-економічного та культурного розвитку Львівської області на 2015 рік, що затверджена Рішенням Львівської обласної ради №1307 від 17 лютого 2015 року, вказується, що подальша реалізація програмно-цільового методу фінансування для розвитку пріоритетних напрямів галузі охорони здоров'я є в основних заходах та завданнях у сфері охорони здоров'я.

Чинними у 2015 році були шість обласних (бюджетних) програм у сфері охорони здоров'я, частина із яких приймалась у 2015 році. Стосувались програми напрямків, які були закладені попереднього року, а саме лікування громадян, які постраждали внаслідок Революції Гідності та антитерористичної операції, боротьби із онкологічними захворюваннями, забезпечення дітей-інвалідів життєво-необхідними препаратами. У 2015 році були прийняті програми, що стосувались нефрології, розвитку сімейної медицини та профілактичної спрямованості, медичної допомоги хворим з легеневою гіпертензією. Головною ж метою, як зазначалось у програмі області на 2015 рік, визначались покращення стану здоров'я населення, у першу чергу за рахунок зниження захворюваності та смертності від серцево-судинних захворювань, онкологічної патології та інших соціально обумовлених недуг; збереження репродуктивного здоров'я; оптимізація мережі лікувально-профілактичних закладів з метою забезпечення відповідного доступу населення до медичних послуг усіх рівнів надання медичної допомоги, вказувалось на подальшу реалізацію проектів Світового Банку та міжнародних організацій у сфері онкопревенції, подолання епідемії туберкульозу, ВІЛ/СНІДу.

Хоча у практиці ЛОР не знайшла підтримки так звана «бюджетна резолюція», проте Закон «Про місцеве самоврядування в Україні» не даремно визначає обов'язок місцевих рад приймати програму соціально-економічного та культурного розвитку, яка має бути основою для

визначення і дотримання певних пріоритетів, із врахуванням тих, які були попередньо закладені та обґрунтовано новими завданнями.

Незрозумілим залишається процес планування підготовки відповідних бюджетних програм для того чи іншого напрямку, також взагалі стан підготовки та проходження певних програм, що зараз готується. Досі не прийнято і не відомо причини цього обласну програму, що стосується подолання ВІЛ/СНІДу, хоча це стосується зобов'язань Глобального фонду. Відповідний проект програми розроблений за участі експертів ВБО «Всеукраїнська мережа людей, що живуть з ВІЛ». Тоді як приймаються інші обласні програми, виділяється фінансування в області.

б) Впровадження соціального замовлення як способу залучення громадських неурядових організацій до профілактики та попередження захворювань.

Одним із важливих завдань є побудова ефективної структури громадського здоров'я, яка була б зорієнтована на профілактику патологій, їх раннє виявлення та результативну діагностику.

Хорошими практиками є здійснення Департаментом інформаційних кампаній, днів боротьби із певними захворюваннями. Водночас побудова ефективної структури громадського здоров'я не є можливою без залучення громадських неурядових організацій, які об'єднують пацієнтів. Таке залучення має бути не тільки до певних інформаційних кампаній, але і як вказувалось вище, спільної побудови плану дій щодо профілактики, надання соціальних послуг.

Таке залучення може здійснюватись через так зване соціальне замовлення чи підтримку проектів інститутів громадянського суспільства, які працюють у сфері охорони здоров'я, на основі конкурсу.

Регіональна програма сприяння розвитку інформаційного простору та громадянського суспільства у Львівській області, що затверджена Рішенням Львівської обласної ради від 29 квітня 2014 року, не включає пріоритети підтримки та замовлення послуг громадських неурядових організацій, які працюють у сфері охорони здоров'я.

Також підтримка організацій, яка реалізовується у соціальному напрямку щодо організацій інвалідів, ветеранів, не включає заходів організацій щодо профілактики, залучення громадськості у сфері охорони здоров'я. Тому необхідним є включення компоненту саме залучення неурядових органів у сфері охорони здоров'я до соціального замовлення.

7) Запрошувати профільні пацієнтські організації на розкриття пропозицій конкурсних торгів.

Закон України «Про здійснення державних закупівель» передбачає можливості громадського контролю у сфері державних закупівель. Так відповідно до ч.4 статті 9 Закону, під час проведення процедур розкриття пропозицій конкурсних торгів мають право бути присутніми представники засобів масової інформації та уповноважені представники громадських об'єднань. Замовники зобов'язані забезпечити безперешкодний доступ представників засобів масової інформації та громадських об'єднань на їхню вимогу до процедури розкриття пропозицій конкурсних торгів та право на фіксацію технічними засобами.

Плани державних закупівель публікуються на сайті Департаменту, що є позитивною практикою з огляду на те, що уже зміни до закону не ставлять це за вимогу, але таким чином громадські представники можуть дізнатись про потенційні закупівлі. Також на сайті Державних закупівель можна знайти повну інформацію щодо того, які закупівлі, які вимоги до закупівель будуть застосовуватись та інформацію про результати.

Водночас для того, щоб шукати цю інформацію, потрібно володіти рядом інструментами пошуку та шукати її системно. Тому більшість пацієнтських організацій та пацієнтів дізнаються про результати тендерів, коли отримують закуплені препарати та застосовуються відповідні медичні обладнання у відповідних закладах. Це може зумовлювати невдоволення результатами закупівель, і знову спричиняє протести та критику у медіа, що підхоплюється журналістами.

Тому більш ефективним та даватиме кращі результати залучення представників інститутів громадянського суспільства, які є об'єднаннями пацієнтів певного захворювання, до того, щоб

бути присутніми під час розкриття пропозицій конкурсних торгів щодо закупівлі товарів медичного призначення, медичного обладнання та інших тендерів у сфері охорони здоров'я.

Таким чином, варто організаторам тендерів **самостійно інформувати та запрошувати представників пацієнтських організацій на такі тендери.**

Відповідно до п.7 Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади, що затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 р. №976, орган виконавчої влади після надходження експертних пропозицій:

1) розміщує їх у тижневий строк на власному веб-сайті;

2) розглядає їх на найближчому засіданні колегії за участю представників ініціатора громадської експертизи. У разі коли колегію не утворено, експертні пропозиції розглядає керівник органу виконавчої влади у двотижневий трок за участю представників ініціатора громадської експертизи;

2-1) розробляє і затверджує за результатами розгляду експертних пропозицій заходи, спрямовані на їх реалізацію;

3) подає у десятиденний строк ініціатору громадської експертизи письмову відповідь про результати розгляду експертних пропозицій та заходи, спрямовані на їх реалізацію, з одночасним розміщенням відповідної інформації у засобах масової інформації та/або на власному веб-сайті;

4) надсилає в письмовій та електронній формі Секретаріату Кабінету Міністрів України для розміщення на урядовому веб-сайті "Громадянське суспільство і влада":

інформацію про найменування, прізвище, ім'я, по батькові керівника, поштову адресу, контактні дані ініціатора громадської експертизи, предмет та строки її проведення;

експертні пропозиції, подані ініціатором громадської експертизи;

затвержені органом виконавчої влади заходи для реалізації експертних пропозицій; відповідь органу виконавчої влади ініціатору громадської експертизи про результати розгляду експертних пропозицій та заходи для їх реалізації.

Просимо розглянути подані інститутів громадянського суспільства пропозиції та здійснити дії, які передбачені Порядком сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади.

З повагою
Голова ГО «Центр громадської адвокатури»
Яцків Т.Г.

Виконавці:
ГО «Центр громадської адвокатури»
м.Львів, пр.Чорновола, 63, офіс 706
тел. (032) 244-46-59, 0974434233
e-mail: cga@lawngo.net

